

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра психології розвитку

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія особистості

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація

**035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно) (перша – німецька)**

**035.055 Романські мови та літератури
(переклад включно) (перша – французька)**

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №11 від
“29”червня2021р.**

м. Івано-Франківськ – 2021р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологія особистості
Освітня програма	Філологія
Спеціалізація (за наявності)	Спеціалізація Середня освіта. Мова та література (англійська) 014.02 Спеціалізація Середня освіта. Мова та література (німецька) 014.02 Спеціалізація Середня освіта. Мова та література (французька) 014.02
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	(вибіркова)
Курс / семестр	2 курс, 3 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год. 3 кредити ECTS, 90 годин
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/ google meet

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу. Покращення результатів навчального та виховного процесу в закладах освіти в лінгвістичному аспекті України відповідно до світових стандартів, потреба підготовки кваліфікованих спеціалістів, які застосовують свою лінгвістичну компетентність у різних галузях знань вимагає опанування бакалаврами дисципліни «Психологія особистості». Вона ґрунтується на психологічній теорії особистості та практиці надання психологічної допомоги у різних сферах надання освітніх послуг та комунікативних практиках.

Мета дисципліни полягає в ознайомленні бакалаврів із науково-теоретичними основами сучасної психології особистості, зокрема основними цілями викладання курсу є ознайомлення з її актуальними проблемами, принципами й категоріальним ладом; прищепленні навичок самостійної мислення та роботи з психологічною літературою, вмінні застосовувати психолого-педагогічні методи дослідження та елементи психологічної діагностики особистості, опануванні цінностями професійної комунікації як перекладачів та педагогів, розвитку здатності мислити особистісно-орієнтовано, критично аналізувати досвід міжособистісного спілкування. В основі навчальної дисципліни покладено проблемно-дослідницький підхід до організації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, розвиток здібностей до творчої професійної діяльності, зв'язок і організацію навчання з рівнем формування фахових компетентностей.

Освітній контент курсу базується на знаннях основ психології особистості та елементах інформації дотичних соціальної, етнічної, вікової, педагогічної психології, що сприяють кращому оволодінню методикою психолого-педагогічної діяльності. Вивчення курсу відбувається із застосуванням технології «Blended Learning», шляхом поєднання традиційних та інноваційних технологій, колективної та індивідуальної роботи, складання психологічних кейсів, обговорення, рефлексії, осмислення власних професійних уявлень, набуття умінь та навичок, формування відповідних компетентностей, які забезпечують програмні результати навчання. Курс передбачає огляд, аналіз, оцінку теоретичних положень викладачем та синергію зі студентами під час занять. Практичні (семінарські) заняття орієнтовані на виконання творчих та багаторівневих завдань.

Компетентності

- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Усвідомлення принципів академічної доброчесності.

Фахові компетентності

- Усвідомлення структури психологічної науки в особистісному вимірі, загальних теоретичних основ цієї галузі.
 - Здатність використовувати в професійній діяльності знання з психології особистості у творчому процесі перекладацької діяльності та у процесі викладання викладанні англійської мови у закладах загальної середньої освіти.
 - Здатність вільно оперувати достатньо широкою спеціальною термінологією з психології особистості.
 - Здатність опанувати проблемний характер основних питань психології особистості, її поведінки в умовах повсякденного життя, професійній діяльності та умовах невизначеності, війни та екологічних викликів.
 - Володіння знаннями про основні теоретичні положення в галузі вивчення особистості, її структури, функціонування, генези, а також методів та методик її дослідження, зокрема спостереження, тестування та анкетування.
 - Володіння знаннями про основні теоретичні положення про закономірності розвитку особистості на різних етапах життєвого шляху, її Я-концепції та ідентичності, основні сторони спілкування та процеси соціалізації.
- Володіння знаннями про основні напрями надання психологічної допомоги.
- Здатність опанувати проблемний характер основних понять і термінів, які стосуються розвитку соціальної поведінки та комунікації, які пов'язані з розвитком етнічної та мовної картини світу.

Програмні результати навчання (ПРН)

- Ефективно працювати з психологічною інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- Організовувати процес свого психологічного навчання й самоосвіти.
- Самостійно аналізувати наукову інформацію про дослідження особистості з метою підвищення психологічної ерудиції.
- Розуміти предмет психології особистості, основні закономірності її розвитку як галузі психології. Використовувати набуті теоретичні знання з психології особистості у подальшій професійній діяльності перекладача та у викладанні англійської мови у закладах загальної середньої освіти.
- Розуміти сутність структури особистості, її психічних процесів та станів, здійснювати порівняльний аналіз пізнавальних та емоційних процесів з метою структурного аналізу особистості, продуктивних способів її функціонування.
- Розуміти психологію комунікативних явищ як сторони спілкування, їх механізми.
- Аналізувати фази, етапи, стадії, кризи вікового розвитку особистості, зокрема пізнавального та емоційного розвитку з точки зору їх психічної структури, розвивального потенціалу,
- Використовувати отримані знання з загальної психології для аналізу явищ психології повсякденного життя та умов екстремальних ситуацій та надання первинної психологічної підтримки: розрізняти поняття психологічна травма й стресова реакція.
- Розрізняти індивідуально-психологічні особливості особистості: темперамент, характер, здібності

та їх види й форми. Аналізувати проблеми психології творчості та особистості митця. Розглядати літературний переклад як мистецтво специфіка впливу фольклорних текстів на особистість в контекстів культури різних народів

- Розрізняти й аналізувати види психологічної допомоги, їх мету, завдання й техніки: психодіагностика, психологічне консультування, психокорекція, психотерапія.
- Дотримуватися правил академічної доброчесності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Предмет психології особистості	Розуміти предмет психології особистості, її актуальні завдання, місце в системі наук враховуючи основні положення концепції суспільства сталого розвитку та суспільства ризику. Аналізувати місце психології особистості і в системі наук та психологічних галузей. Визначати історичні віхи розвитку психології, зокрема психології особистості їх здобутки, знані вчені (як наука про душу, поведінку, психіку)	Тести, питання, кейси
2.	Методологія та методи психології особистості	Визначати актуальні проблеми психології в добу глобалізації та соціокультурних трансформацій. Розуміти основні парадигми психології, її методологічні принципи та класифікацію методів дослідження. Сформулювати уявлення про методіку психологічного дослідження, їхню класифікацію. методи психодіагностики та методи психокорекції. Володіти окремими дослідницькими вміннями й етикою дослідника	Тести, питання, кейси, практично-лабор. роботи
3.	Теоретичні засади психології особистості	Визначати поняття особистості в психології, основні теорії особистості. Розуміти структуру особистості, основні компоненти та складові. Розрізняти контитуційно-антропометричний підхід до особистості (концепції Е. Кречмера-У. Шелдона); персоніологічні аспекти вивчення особистості (З. Фройд, А. Адлер, К. Юнг, Е. Еріксон, К. Хорні, Е. Фромм); гуманістичну теорію особистості А. Маслоу. Аналізувати основні компоненти диференційна психології особистості: темперамент, характер, здібності, їх властивості та види	Тести, питання, кейси
4.	Особистість в розвитку	Розуміти предмет психології розвитку, основні етапи становлення. Поняття «онтогенез» особистості. Розрізняти біогенетичні та соціогенетичні підходи в поясненні чинників психічного розвитку. Аналізувати основні положення культурно-історичної теорії Л. Виготського. (поняття «криза психічного розвитку», «сенситивний період», основні закономірності психічного розвитку). Характеризувати періодизації психічного розвитку (Д. Ельконін, Е. Еріксон, Ж. Піаже, З. Фройд, М. Колберг).	Тести, питання, кейси
5.	Особистість і вік	Розуміти закономірності розвитку особистості в різних вікових періоди. Аналізувати – розвиток новонародженого та немовляти, кризу народження; переддошкільний вік, розвиток мовлення та провідна діяльність періоду цього періоду; дошкільний період психічного розвитку, гру як вид діяльності, види гри; молодший шкільний вік й:	Тести, питання, кейси

		проблеми адаптації до школи; підлітковий вік та його суперечності: акселерація й ретардація, акцентуації характеру, розвиток «Я-концепції»; поняття кризи розвитку, юнацька криза, основні новоутворення юнацького віку, ідентичність; дорослість, його основні новоутворення та труднощі, проблеми геронтопсихології в сучасному суспільстві.	
6.	Особистість і суспільство	Розуміти соціально-психологічний аспект дослідження особистості, етапи соціалізації та особливості окремих моделей соціалізації – економічна, правова, естетична тощо. Розрізняти соціально-психологічні особливості комунікації. Її перцептивна, комунікативна, інтерактивна сторони. Аналізувати особистість в контексті малої групи. проблему груп в соціальній психології та їхню класифікація: малі та великі групи. Розуміти й застосовувати основні прийоми соціометрія як методу дослідження малих груп. Аналізувати поняття соціально-психологічного тренінгу, проблеми психологія сім'ї як малої групи в ситуації повсякденного життя та екстремальних ситуацій.	Тести, питання, кейси
7.	Особистість і культура	Порівнювати предмету етнічної психології та крос-культурної психології особистості. Розуміти зміст основних понять етнопсихології – «етнічний характер», «етнічний склад», «етнічна ментальність», опис особливостей етнічного складу українців. Осмислення проблеми аккультурації та культурної адаптації в умовах глобалізації. Здійснювати порівняльний аналіз феноменів культурної трансмісії та індивідуального розвитку особистості; розвитку міжкультурної та лінгвістичної компетентності особистості в умовах розмаїття міжкультурних комунікацій. Розуміти сутність фольклорна арт-терапії як одного з видів психологічної допомоги.	Тести, питання, кейси
8.	Особистість в освітньому просторі	Розуміти зміст предмету педагогічної психології та її категорії - поняття «освітній простір», розрізняти його види (дошкільного закладу, середньої школи, вишу). Аналізувати проблеми педагогічного спілкування крізь призму особливостей особисті вчителя та учня, розуміння вчителем учня. Порівнювати феномени професійна компетентність, такт та майстерність вчителя, викладача. Аналізувати типологію учнів та студентів, поняття педагогічної взаємодії та педагогічного конфлікту, проблеми профілактики та подолання. Розглядати психологічні проблеми викладання іноземних мов в загальноосвітній школі	Тести, питання, кейси
9.	Творча особистість.	Аналізувати поняття психології творчості та психології мистецтва, їх завдання та актуальні проблеми в контексті естетизації способу життя сучасників. Розглядати проблеми психологія творчості та особистості митця крізь призму літературного перекладу як мистецтва. Розуміти закономірності психологія сприймання та розуміння творів мистецтва – у вимірах психології читача, глядача,	Тести, питання, кейси

		слухача. Описувати методику бібліотерапії як один з видів надання психологічної допомоги. Вміти враховувати специфіку впливу фольклорних текстів на особистість в контекстів культури різних народів	
10.	Особистість у просторі надання видів психологічної допомоги.	Розуміти мету та завдання практичної психології, порівнювати її з науковою психологією. Порівнювати види надання психологічної допомоги, їх мету, завдання, техніки: 1) психологічне консультування та його види; 2) психодіагностику; 3) психокорекцію, її вікові аспекти та види; 4) психотерапію. й психопрофілактику,	Тести, питання, кейси

4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	16
Практичні заняття	56
Самостійна робота	20
Індивідуальне завдання	8
Залік	
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		1		1		1		1		1		1			8
Семінарські з-тя		4		4		4		4		4		8						28
Самостійна р-та														10				10
Індивідуальні завдання																4		4
Залік /Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	8	1	10	1	4	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література: 1.Заброцький М. Основи вікової психології. Навчальний посібник. Тернопіль, Богдан. 2009. 112с 3.Джонсон Д.Д. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування. К. академія, 2003. 286 с. 4. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. К.: Академвидав, 2010. 288 с. 5..Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навч. пос. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 384 с. 6.Москалець В.П. Психологія особистості: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 416 с. 7. Мясойд П.А. Психологічне пізнання: історія, логіка, психологія. К.: Литбідь, 2016. 558 с. 8.. Основи практичної психології / Панок В., Титаренко Т., Чепелева Н.: Підручник. К.: Либідь, 2015. 536 с. 9.Повякель Н.І. Складенко О.М. Психологія дитячих страхів. К.: Шкільний світ, 2011. 128 с.	

10. Подоляк Л. Основи вікової психології. К. Главник, 2006. 112 с.
 11. Подоляк Л., Главник О. Основи педагогічної психології. Київ, Главник, 2006. 116 с.
 12. Примуш М.В. Конфліктологія. Навчальний посібник. К., «професіонал», 2006. 288 с.
 13. Проблемний підліток і проблеми підлітка/ упоряд. Тетяна Червенна. К.: Шкільний світ, 2010. 128 с.
 14. Ритуалізована поведінка в діловому спілкуванні. Методичні рекомендації. Автор-укладач Литвин-Кіндратюк С.Д. Івано-Франківськ, 2012. 29 с.
 15. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості. К. Каравела, 2012. 345 с.
- http://pidruchniki.com/19580302/psihologiya/zagalni_zasadi_vikovoyi_psihologiyi
<http://westudents.com.ua/knigi/492-vkova-psihologiya-sergenkova-op.html>
http://www.lib.nau.edu.ua/BooksForNAU/2012/Vikova_Psyhologiya_Sergienkova2011.pdf
<http://social-science.com.ua/subject/69>
http://elibrary.kubg.edu.ua/5703/1/V_Kutishenk%D0%BE_PRVPp.pdf

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра психології розвитку каб. 518 сайт kpr.pnu.edu.ua , електронна адреса kpr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Литвин-Кіндратюк Світлана Данилівна
Контактна інформація викладача	svitlana.lytvyn@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу. Пропуски занять (відпрацювання) Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf Виконання завдання пізніше встановленого терміну Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf Невідповідна поведінка під час заняття Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
--------------------------	---

Пропуски занять (відпрацювання)	У вказаний час консультацій
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Вказано вище
Невідповідна поведінка під час заняття	Вказано вище
Додаткові бали	У випадку виконання творчих завдань з власної ініціативи
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи «Курсера»

**Викладач доцент кафедри психології розвитку
Литвин-Кіндратюк Світлана Данилівна**